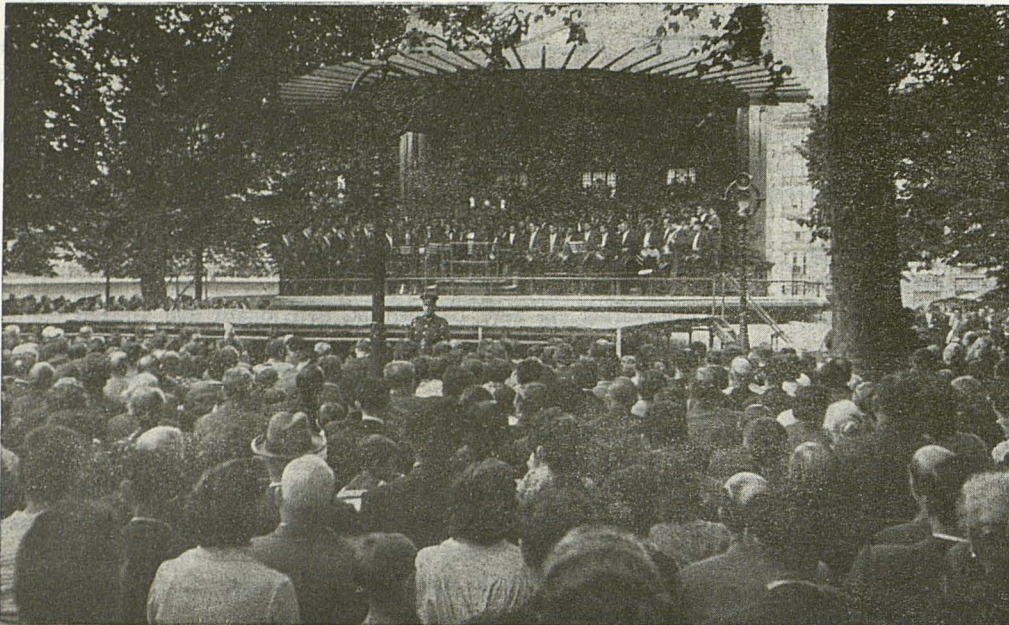

NOIZKO, TXISTULARI ALARDEAK BILBAON?

150 txistulari Arenaleko kioskoan

Zuazagoitia Bilbaoko alkate zala asi ziran gerra osteko lenengo txistulari alardeak.

Gaur balitz lez gomutatzen naz lenengo alardeagaz. Orduan, Manolo Landaluze zana ta biok, fabrika berean egiten genduan lan. Bearra amaituta gero, berak erakusten eustan txistua jotzen; eta urte orretan Bilbaoko Aiuntamentuak (txistulari munizipala zan bera) agostuko jaietara 150 txistulari ekarteko agindu eutsen.

Orduan Bizkaian, txistulari gitxi egoan; eta gitxiago oraindiño, kalidadeko kontzertu bat eskeintzeko. Olan ba, Gipuzkoatik ekarri ziran ia guztiak, 150 txistulari artean bizkaitarrak dozena bat eskas izanik.

Gero, gauzak aldatu egin ziran. Txistularien bearrizana ikusirik, txistua jotzen erakusten asi giñan kolejiotan; eta orain 900 inguru daukaguz Bizkaian.

Baiña ez da dana poztutekoa. Txistularien ugaritze, geitze onek poztuten bagaitu, ezin geinke bardin esan, Bilbaoko jaietan jazoten danagaz.

Zuazagoitiaren denporan asitako alarde areik, gero ta exitu andiagora artu eben. Azken urteetan, 250 txistulari ekarten genduzan, geienak bizkaitarrak; eta 15.000 personatik gora batzen ziran Arenaleko kioskoaren inguruan.

Batbatean, kendu egin zituen jaietatik txistulari alardeak. Zegaitik?

Atxakia ofiziala da, artearen aldetik ez daukela kategoria naikorik, Bilbao lango uri andi baterako. Auxe da, esan dodan lez, esplikaziño «ofiziala». Baiña egia ete da? Au ete da benetako arrazoia?

Aurten, Bilbaoko jaietan, gauez, amasei txistulari bakarrik ikusi nebazan Arenale-

ko kioskoan eta 500 lagun inguru eurai entzuten. Eta orduan, tristeturik pentsatu neban, zelan egon zan Arenal berberori, orain lau urte, jentez gaiñezka, eta txistulariz beterik bertako kioskoa.

Aurten jazo dana ikusita, argi dagoala uste dot, alarde orreik barriro ekarri bear dirala Bilbaoko jaietara. Aiuntamentua erriaren zerbitzari benetako bada, argi dago ori egin bear dauala.

Aurten guztiz triste egoan Arenala, eta jaiak ez dira triste egoteko. Orregaitik eskatzen dogu, barriro 250 txistulari Bilbaora ekarteko; goizean, len egiten zan moduan, taldeka gure kaleetatik zear joateko; eta gero, eguerdian naiz arratsaldean, danen artean kontzertua eskeintzeko.

XABIER GEREÑO

USTE IZAN

Askotarikoa

Rikardo Arregi

Laurent Schwartz, Sorbonne'ko Unibersidadean irakasten dauan matematikalarri famadu bat da. Sozialista da. Atea da. Kristiñauekin alkarrizketa baten, auxe esan dau: «Gizarteko aintzindariak* dauken pentsamentu konformagatx guztia debekatzeko* asmoa, ideologia konforteagaz trukatzeko xedea*, bai Estatu Batuetan (Jaungoikoaren izenean), bai Sobieten Batasunean (marxismuaren izenean) aurkitzen da. Ideien joera* aundiak, mistika aundiak errezago jaio ta sendotzen dira miseriadun ta gosetietan, gizon zorionsuetan baiño. Aintxiñako mistika aundiak, kristiñautasuna bere bai, miserian eta opresiñoan sendotu dira. Sozialismua XIX gn. mendean* jaio da, proletalgora* miseria bizian egoanean. Gaurko munduak ez ditu ainbeste ideologia jaioten ikusten. Alde batetik, gizadia* osasungarriagoa da, gizonak fanatismutik urruntzen direan neurrian, igarotako ideologia batzuk ilusiñoak zabaldu besterik egiten ez daben neurrian. Baiña ori, penagarria da. Teknikearen aurrerapena, gizonaren nekea kenduaz, alkartasunera, justiziarra, ezaguerara, kulturara zuzendutako gizadi* batera elduko ez balitz, negargarria izango litzake. Orregeaitik nago ni puntu onetan fededunetik urre. Ze ez neuke gura, idealismuak gure gizartetik iges egitea».

Unibersalista jatorra izateko, ez dauala iñok bere Erriaren nortasunetik* iges egin bear, esaten da. Unibersalismuaren izenean bere Erria ukatzen dauana, ez da ezer, ez unibersalista, ez iñongo. Askotarikoa izateko, pluralistea alegia*, ez da ekletikua izan bear, usterik bagekoa, uste guztiak naastuten dituana. Zenbat eta euskaldunago izan, unibersalistean naizan modura, zenbat eta uste ta eritxi sakonagoak izan, ainbat eta pluralistean izateko posibilidadea dot. Kondiziño bakar batetaz: zarratua ez izatekotan. Neure barruan ixten baldin banaiz, neurea baiño besterik ikusten ez baldin ba dot, neurekoia baiño besterik ez naiz izango.

Errealidadeak erakusten deuskuenez, mundu pluralista baten, mundu askotariko baten bizi gara. Gizonak progresatzen goazala esan gura dau orrek, besterik ez. Gizonak edegia izaten ikasten dauanean bakarrik, besteakana eltzen ikasten dauanean bakarrik da posible gizarte askotariko bat. Baiña emen bere, beste gauza batzuetan lez, errealdade barri onek ez dau esan gura osterantzeko errealdadean eriotzea. Batasunak uniformidadea esan nai ez dauan lez, gizarte* askotarikoak be, ez dau esan gura eritxien uniformidadea. Ori, gizatasunaren* eriotzea litzake, guzurrezko pluralismua.